

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Bilaga 3 Förslag till Nämndöskärgårdens
nationalpark
2024-09-06

Sandra Wennberg
Tel: 010-698 16 48
@naturvardsverket.se

Ärendenummer
NV-02554-18

Remissammanställning av inkomna yttranden vid remissen av förslaget om Nämndöskärgårdens nationalpark

Bakgrund

Naturvårdsverket har i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län och Värmdö kommun tagit fram ett förslag till ny nationalpark i Nämndöskärgården. Förslaget remitterades 30 november 2023 till och med 1 mars 2024.

Inkomna yttranden

Remissinstanserna är övervägande positiva till förslaget. Yttranden har inkommit från 75 instanser. SGU, Tillväxtverket samt Sveriges Kommuner och Regioner meddelar att de avstår från att yttra sig i ärendet. Trafikverket, Kommerskollegium och Regelrådet bedömer att förslaget till nationalpark inte berör deras verksamhet men önskar att få tillfälle att lämna synpunkter på förslag till föreskrifter och/eller skötselplan. De remissinstanser som har yttrat sig framgår av tabell 1. 24 av remissinstanserna tar inte ställning till inrättandet av nationalparken, men lämnar synpunkter på olika delar av förslaget. Många av synpunkterna har bäring på utformningen av föreskrifter och skötselplan. Nio av remissinstanserna framför inte några synpunkter på förslaget i sak utan framför kritik mot att processen inte har inkluderat närboende i tillräcklig omfattning.

Remissammanställning

Remissammanställningen redovisar inkomna synpunkter som har bäring på förslaget till nationalpark, föreskrifter och skötselplan. Det framgår hur synpunkter har tagits omhand i förslaget till nationalpark som framställts till regeringen eller i det förslag till föreskrifter och skötselplan som remitteras mellan den 30 maj och 15 oktober 2024.

Därutöver redovisas synpunkter på processen som har föregått förslaget. I förslaget till nationalpark beskrivs hur processen har genomförts avseende delaktighet (avsnitt 1.2.2). Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar, förankring av tidiga förslag och remissinstansernas yttranden innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget och dess konsekvenser.

Tabell 1. Sammanfattning av remissinstanser som har lämnat synpunkter på förslaget.

Yttranden	Positiv/inget att erinra	Emot	Enbart synpunkter	Totalt
Kommuner och regioner	4	0	0	4
Värmdö kommun	1			
Haninge kommun	1			
Nynäshamns kommun	1			
Region Stockholm	1			
Myndigheter	9	0	2	11
Länsstyrelsen i Stockholms län	1			
Havs- och vattenmyndigheten	1			
Skogsstyrelsen	1			
Riksantikvarieämbetet	1			
Statens fastighetsverk	1			
Sjöfartsverket	1			
Transportstyrelsen	1			
Försvarmakten			1	
Kammarkollegiet	1			
SMHI	1			
Energimyndigheten			1	
Universitet	3	0	0	3
Stockholms universitet	1			
Sveriges lantbruksuniversitet	1			
Södertörns högskola	1			
Föreningar och organisationer	12	1	7	20
Svenska Turistföreningen	1			
Nämdö hembygdsförening och Nämdö skärgårdsråd			1	
Nämdöskärgårdens företagarförening	1			
Aspö byalag			1	
Svartsörådet	1			
Skärgårdsstiftelsen	1			
Nämdö Green Archipelago	1			
SIKO			1	
Skärgårdarnas riksförbund			1	
LRF Mälardalen	1			
Jägareförbundet Stockholms län		1		
Världsnaturfonden	1			
Skärgårdens trafikantförening	1			
Stockholms läns hembygdsförbund	1			
Saltsjö Mälarens båtförbund	1			
Gustavsbergs båtklubb	1			
Svenska båtunionen	1			
Svenska sjöflygföreningen			1	
AOPA Sweden			1	
Skärgårdspartiet, Vändö			1	
Företag, privatpersoner och företagare	4	9	15	28
Totalt	32	10	24	66

Kommuner och regioner

Remissinstans	Framförda synpunkter	Åtgärd/Naturvårdsverkets kommentar
Värmdö kommun <i>Om förvaltning</i>	Värmdö kommun ser positivt på bildandet av Nämndöskärgårdens nationalpark. Kommunen ser att Naturvårdsverket hellre prövar nå avtal med markägare på frivillig väg än att man exproprierar. <i>Kommunen ser positivt på att Naturvårdsverket, i samråd med lokala intressenter säkerställer flera besöksrépункter med lättillgänglig information.</i>	Expropriering är inte aktuellt i arbetet med nationalparken. Naturvårdsverket ställer sig positivt till att skapa informationspunkter utanför nationalparken för att nå besökarna. Dialog med lokala intressenter omhändertas i det fortsatta arbetet med iordningställande av besökarmottagning.
Haninge kommun	Haninge kommun stödjer förslaget och har i övrigt inget att anföra.	
Nynäshamns kommun	Nynäshamns kommun har inget att erinra. Nationalparken bedöms ha potential att lyfta skärgårdens kvaliteter i hela Stockholms skärgård och att den sammantaget bör bidra till en mer levande skärgård då bevarande och kommande förvaltning långsiktigt gynnar både naturvärden, turism och rekreation.	Omhändertaget i konsekvensbeskrivningen.
Region Stockholm	Region Stockholm ställer sig positiv till förslaget. Nationalparken bedöms stärka möjligheterna för friluftsliv och kunna bidra till att marknadsföra Stockholms skärgård som besöksmål, öka antalet besökare så-som utländska turister, mer långväga besökare och besökare som inte tidigare har besökt skärgården. Regionen anser att nationalparken är i enlighet med den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen,	Omhändertaget i konsekvensbeskrivningen.

<p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>RUFS 2050 (LS 2015-0084) som betonar att skärgårdens värden ska vara tillgänglig för alla. De anser att ett ökat antal besökare skulle kunna bidra till att stärka det lokala näringslivet, utveckla offentlig och kommersiell service samt bidra till fungerande godstransporter.</p> <p>Regionen ställer sig bakom bedömningen att naturvärdena kan ges företräde framför riksintresset för vindproduktion då inrättandet av nationalparken endast resulterar i att ett mindre område inte kan användas för energiproduktion inom området.</p> <p>Vidare instämmer Region Stockholm i Naturvårdsverkets bedömning att servicen runt en nationalpark kan behöva utvecklas för att möta upp mot ett ökat antal besökare.</p> <p><i>Regionen framför att tillgängliggörandet behöver ske på ett ansvarsfullt och långsiktigt hållbart sätt med hänsyn till skärgårdens unika värden och de som bor där. Om en ökad efterfrågan på transporter till nationalparken resulterar i ett behov av att kollektivtrafiken utvecklas behöver det hanteras i separat planering och beslut.</i></p>	<p>Hur området ska tillgängliggöras presenteras i förslaget till skötselplan. Förvaltaren ska enligt förslaget till skötselplan eftersträva delaktighet i förvaltningen till exempel genom att bjuda in till skötselråd och aktörssamverkan där utvecklingen av tillgängligheten kan hanteras.</p>
------------------------------	--	--

Myndigheter

Remissinstans	Framförda synpunkter	Åtgärd/Naturvårdsverkets kommentar
<i>Länsstyrelsen i Stockholms län</i>	Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och att länsstyrelsen blir förvaltare. Myndigheten bedömer att en nationalpark i området bidrar till att nå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, våra svenska miljömål, samt de globala och europeiska målen om 30 procent skyddad natur till år 2030. Nationalparken bedöms även bidra till att stärka skyddet och upplevelsen av kulturmiljöerna och de kulturhistoriska värdena. I egenskap av ett marint skyddat område kommer Nämndöskärgårdens nationalpark att bli en viktig del i nätverket av marina skyddade områden i Egentliga Östersjön.	Omhändertaget i konsekvensbeskrivningen.
<i>Havs- och vattenmyndigheten</i>	Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget. Myndigheten ser mycket positivt på bildandet av Östersjöns första marina nationalpark och framför att en nationalpark i området innebär ett viktigt bidrag till skyddet av Sveriges marina miljöer och till nätverket av skyddade marina områden.	Omhändertaget i konsekvensbeskrivningen.
<i>Skogsstyrelsen</i> <i>Om förvaltning</i>	Skogsstyrelsen förordar att området får ett permanent skydd som nationalpark och bedömer att områdets skogar med höga natur-, kultur- och sociala värden väl motiverar att området skyddas som en nationalpark. <i>Myndigheten framför att några öar har</i>	

	<i>naturskogskvalitéer och bör lämnas för fri utveckling medan skötseln av övriga skogar bör spegla den tidigare markanvändningen och att förvaltaren kan behöva undantag från föreskrifterna för att det ska vara möjligt. Vidare framhåller myndigheten vikten av att medel för skötsel av nationalparken tillhandahålls till förvaltaren.</i>	Omhändertaget i förslag till föreskrifter och skötselplan.
<i>Riksantikvarieämbetet</i>	Riksantikvarieämbetet ställer sig positiv till att bilda Nämndöskärgårdens nationalpark. Myndigheten anser att de kulturmiljövärden som finns inom området presenteras på ett bra och tydligt sätt, även när det gäller nationalparken som besöksmål, där områdets natur- och kulturvärden gör området attraktivt för friluftslivet. Myndigheten önskar att Naturvårdsverket kompletterar konsekvensbedömningen med hur skyddsbehovet av kulturmiljövärdena, både på land och i vattnet, berörs av bildandet av en nationalpark samt att Naturvårdsverket återkommer till Riksantikvarieämbetet för synpunkter i dessa delar.	Åtgärdat. Beskrivningen av konsekvenser av förslaget och förslaget till skötselplan har utvecklats efter samråd med Riksantikvarieämbetet
<i>Statens fastighetsverk</i>	Statens fastighetsverk har inget att erinra emot att det bildas en nationalpark enligt förslaget. Myndigheten informerar om att de har ett pågående ärende kring att överföra fastigheterna Hallskär 2:1, 2.2, 2:3 till Naturvårdsverket.	
<i>Sjöfartsverket</i>	Sjöfartsverket har inget att erinra mot bildande av nationalparken under förutsättning att sjöfarten i	

<p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>farlederna som ligger i, eller intill nationalparken inte påverkas negativt.</p> <p><i>Sjöfartsverket informerar om att det förekommer sjösäkerhetsanordningar och sjövägmärkning i området och att det behövs undantag från föreskrifterna för att dessa ska kunna hållas aktuella och i gott skick. Myndigheten ger också förslag på hur dessa undantag kan formuleras.</i></p> <p><i>Vidare anser myndigheten att hastighetsregleringar och ankringsförbud som riktar sig mot sjöfarten ska beslutas via sjötrafikförordningen för att länets sjötrafikföreskrifter ska finnas samlade, vilket ger en tydlighet och sökbarhet. De framhåller också att bojar för fritidsbåtar kan vara ett alternativ till ankringsförbud för att minska belastningen från ankrande fritidsbåtar, men även för att minska påverkan på det rörliga friluftslivet.</i></p>	<p>Undantag från föreslagna föreskrifter är formulerade i enlighet med Sjöfartsverkets förslag.</p> <p>Naturvårdsverket har för avsikt att framställa till länsstyrelsen om att de tar beslut om föreskrifter för sjötrafiken med stöd av sjötrafikförordningen.</p> <p>Föreslagna förbud mot farkoster i grunda vikar är motiverade i förslaget till föreskrifter.</p> <p>Föreslagna föreskrifter och skötselplan möjliggör för nationalparksförvaltaren att lägga ut bojar om det är motiverat.</p>
<p><i>Transportstyrelsen</i></p> <p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>Transportstyrelsen har inget att erinra mot att det blir en nationalpark.</p> <p>Myndigheten lämnar synpunkter ur sjötrafiksynpunkt och meddelar att de utgår ifrån att fartygstrafik får ske obehindrat i farleden 535 som löper i östra delen av området. De saknar en konsekvensbeskrivning av förslaget gällande sjöfart.</p> <p><i>Transportstyrelsen föreslår att Naturvårdsverket använder begreppet fartygstrafik i föreskrifter eller andra</i></p>	<p>Naturvårdsverket har inte föreslagit några regleringar av sjöfarten i östra delen av området och har bedömt att nationalparken inte medför några större konsekvenser för sjöfarten i området jämfört med idag.</p> <p>Konsekvenserna för sjöfart beskrivs i förslaget till föreskrifter.</p> <p>Naturvårdsverket har för avsikt att framställa till länsstyrelsen om att de tar beslut om</p>

	<p><i>regleringar för att i enlighet med 1 § i sjötrafikförordningen (1986:300) omfatta alla farkoster som används eller kan användas till transport på vattnet samt att det behöver vara tydligt vilket område som regleringar avser. Vidare upplyser myndigheten om att förbudsområden ska meddelas Underrättelser för Sjöfarten (Ufs).</i></p>	<p>föreskrifter för sjötrafiken med stöd av sjötrafikförordningen.</p>
<p>Försvarmakten</p> <p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>Försvarmakten bedömer att myndigheten inte kan ta ställning till inrättandet av en nationalpark förrän de slutliga föreskrifterna för området har presenterats. Myndigheten motsätter sig nationalparkens föreslagna avgränsning och avstyrker att det område som är utpekad som riksintresse för totalförsvarets militära del, Korsö skjutfält blir nationalpark. Motivet är att skjutfältets läge ger Försvarmakten tillfälle att öva och utbilda i väpnad strid vid skydd och försvar av farleder i en realistisk och verklighetsförankrad miljö. Inrättandet av en ny nationalpark på den aktuella platsen riskerar därför, oberoende av hur föreskrifterna för en sådan utformas, att påverka Försvarmaktens verksamhet negativt.</p> <p><i>Försvarmakten informerar om sin verksamhet i området och hur denna behöver undantas från föreskrifterna för att kunna fortsätta. Myndigheten bedömer att deras verksamhet medför en omgivningspåverkan i form av buller såväl ovan som under vattenytan, främst genererat från olika typer av farkoster, såväl sjögående som</i></p>	<p>Naturvårdsverket samverkar med Försvarmakten om utformningen av nationalparken, förslag till föreskrifter och behovet av undantag för totalförsvarets militära del. Gränsen för nationalparken har justerats i enlighet med Försvarmaktens behov av att verka i det område som är utpekad som riksintresse för totalförsvaret.</p> <p>Naturvårdsverket förstår att området har betydelse för försvaret av Sverige. Naturvårdsverket har för avsikt att, i fortsatt samverkan med Försvarmakten, formulera undantag från föreskrifterna för totalförsvarets militära del så att dessa intressen inte påverkas negativt av att det bildas en nationalpark.</p>

	<i>luftburna. Myndigheten ser positivt på Naturvårdsverkets ställningstagande om att föreskrifterna ska möjliggöra att myndigheter inom totalförsvarets militära del eller mellanstatliga organisationer kan vidta nödvändiga åtgärder för militära verksamheter inom nationalparken</i>	
Kammarkollegiet	Kammarkollegiet tillstyrker att det bildas en nationalpark i området.	
SMHI	SMHI ser positivt på att en nationalpark inrättas med det syfte som anges i förslaget.	
Energimyndigheten	Energimyndigheten avstyrker att det område som är utpekad som riksintresse för vindbruk (objekt ID 631) blir nationalpark. Motivet är att områden av riksintresse för vindbruk, enligt miljöbalken 3 kap. 8§, ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av det. Nationalparken, med förslaget förbud mot att uppföra vindkraftverk, bedöms innebära påtaglig skada på riksintresseområdet. Myndigheten framför att ställningstagandet är principiellt för överlapp mellan planer på nya skyddade områden och befintliga riksintresseområden för vindbruk.	Ingen åtgärd. Naturvårdsverket har bedömt att naturvårdens och försvarets intressen i området har företräde. Bedömningen av att naturvårderna har företräde är i linje med förslaget till havsplan för Östersjön och stöds av yttrandet från Region Stockholm.

Universitet

Ämne/punkt	Framförda synpunkter	Åtgärd/Naturvårdsverkets kommentar
<i>Stockholms universitet</i>	<p>Stockholms universitet anser att det är ett utmärkt förslag att inrätta en marin nationalpark i det föreslagna området. Universitetet tillstyrker Nämndöskärgårdens nationalpark som namn och länsstyrelsen som förvaltare.</p> <p>Universitetet framför att ostörda kustekosystem är viktiga för den biologiska mångfalden, de kan binda kol mer effektivt och därmed vara ett av många verktyg för att motverka klimatförändringarna. Områdets östra delar är i stort sett helt oexploaterade, relativt ostörda och mycket skyddsvärda. Den skyddade arealen kommer att bidra till Sveriges åtagande inom EU:s strategi om biologisk mångfald och till att nå målet om att skydda 30 procent av EU:s havsområden till 2030.</p> <p>Beskrivningen av områdets värden och vilka åtgärder som behövs för att skydda dem bedöms vara i linje med aktuell forskning.</p> <p>Universitetet efterfrågar en konsekvensbeskrivning av hur närliggande områden påverkas av en förväntad stor tillströmning av besökare samt att risker som nämnts i omlandsanalysen och hur betesdjur i området påverkas av en ökad mängd besökare bör lyftas fram.</p> <p>Universitetet ställer sig tveksamma till att ett inrättande av nationalparken kan utgöra synnerliga skäl för att upphäva befintliga naturreservat och framför att det är särskilt tveksamt utifrån att Bullerö naturreservat har fått</p>	<p>Omhändertaget i konsekvensbeskrivningen.</p> <p>Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag. Resultatet från omlandsanalysen ingår i beskrivningen. Naturvårdsverket håller med om att besökares hundar kan utgöra en risk och påverka betesdjuren negativt. Kopplingstväng för hundar är omhändertaget i förslaget till föreskrifter.</p> <p>Synnerliga skäl som krävs för att upphäva de befintliga naturreservaten består i att nationalparken innebär ett minst lika starkt eller starkare skydd. Bullerö och Långviksskärs naturreservat har fått</p>

<p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>utmärkelsen European Diploma för att skötas exemplariskt med nuvarande skyddsform.</p> <p>Universitetet ser risker i att naturvärden kan komma att försämrans i andra skyddade områden om länsstyrelsens administrativa och ekonomiska förmåga inte räcker till för att upprätthålla skötselåtaganden både inom nationalparken och i befintliga skyddade områden i länet. Konsekvenserna för länsstyrelsen som förvaltare bör utvecklas i denna fråga.</p> <p><i>Universitetet framhåller att satsningen på information och tillgänglighet i samband med nationalparksbildandet har en viktig pedagogisk betydelse, genom att det ökar kunskapen om livet under ytan och de värdefulla undervattensmiljöer som finns i Stockholms skärgård och liknande kustområden.</i></p> <p><i>Universitetet förespråkar att fredningen av rovfisk införs som en helårsfredning då forskning visar att effekterna av lektidsfredning är begränsade. För att stärka de lokala bestånden av strömming föreslås att strömmingsfisket inom nationalparken begränsas även om det inte fullt ut kan kompensera för påverkan från det storskaliga industrifisket.</i></p> <p><i>Stockholms universitet konstaterar att de skötselåtaganden som krävs för att uppnå syftet kan vara omfattande och medföra stora kostnader. Brister i förvaltning och tillsyn kan medföra att effekten av inrättandet av nationalparken istället för ett ökat skydd och utveckling av områdets</i></p>	<p>utmärkelsen European Diploma. Europarådet har informerats om planerna att inrätta en nationalpark. Rådets expertgrupp rekommenderade att myndigheterna ska arbeta för att området inrättas som nationalpark vid senaste utvärderingen (2017).</p> <p>Naturvårdsverket har bedömt att inrättandet av nationalparken inte innebär betydande konsekvenser för länsstyrelsens möjligheter att sköta nationalparken och befintliga skyddade områden i länet jämfört med om nationalparken inte bildas. Detta mot bakgrund av att området redan idag ingår i länsstyrelsens förvaltning.</p> <p>Naturvårdsverket instämmer i att information och naturvägledning är viktigt. Den tas fram i samband med nationalparksbildandet och livet under ytan är ett prioriterat tema.</p> <p>Fredningsområden för fisk med fiskeförbud hela året är införda och gäller sedan 1 april 2024. Naturvårdsverket har bedömt att en reglering av det småskaliga strömmingsfisket som skulle kunna bedrivas i nationalparken skulle ha begränsad effekt för att stärka bestånden. Naturvårdsverket håller med om att</p>
------------------------------	---	---

	<p><i>värden blir att det uppstår skador på naturvärdena. En redovisning av kostnader efterfrågas för att bedöma möjligheten om syfte kan nås.</i></p> <p><i>Att motsvarande regler och skötselriktning införs och implementeras i de till nationalparken angränsande befintliga naturreservaten anses angeläget för att få ett ännu större sammanhängande förvaltningsområde med ett stärkt skydd.</i></p> <p><i>Universitetet framför också att uppsatta mål för förvaltningen måste vara uppnåbara, de behöver följas upp och utvärderas för att en adaptiv förvaltningsmodell ska vara framgångsrik. Formuleringar om hur måluppfyllelse ska rapporteras samt vilken myndighet som är ansvarig för att vidta åtgärder om målen inte nås efterfrågas.</i></p>	<p>storskaliga faktorer kan påverka bestånden negativt och bedömer att åtgärder i linje med regeringens proposition Ett levande hav (2023/24:156) till exempel permanenta regleringar av det pelagiska fisket och förbud mot bottentråkning i skyddade områden bidrar till att minska den negativa påverkan.</p> <p>De åtgärder som bedöms nödvändiga för att uppnå syftet framgår av förslaget till skötselplan. Naturvårdsverket har bedömt att det inte föreligger någon större risk för brister i förvaltning och tillsynen som en effekt av att nationalparken bildas. Detta mot bakgrund av att området redan idag ingår i länsstyrelsens förvaltning och tillsyn.</p> <p>Länsstyrelsen i Stockholm samförvaltar nationalparken med angränsande naturreservat och avser göra en översyn av naturreservatens beslut.</p> <p>Mål för förvaltningen och uppföljning beskrivs i skötselplanen. Länsstyrelsen, som förvaltare, har mandat och ansvar för att vidta nödvändiga åtgärder. När det uppstår behov av att uppdatera föreskrifter eller skötselplan kan</p>
--	--	--

		länsstyrelsen lyfta frågan till Naturvårdsverket.
<p><i>Sveriges lantbruksuniversitet</i></p> <p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) är positiva till en nationalpark i Nämndöskärgården och framför att samarbete med lokalbefolkning och lokala föreningar är mycket viktigt för ett lyckat resultat. Universitetet informerar om att den unika skärgårdsnaturen även finns i nationalparkens närområde och att det finns en stor oro från närmaste fastighetsägare och lokalbefolkning att en ökad besöksström till nationalparken även spiller över till närliggande öar och därmed ökat slitage</p> <p><i>Universitetet bedömer att ett nära samarbete med forskare är nödvändigt för att uppnå mål om att tillgängliggöra naturen. Förslag på hur livet under ytan ska tillgängliggöras för besökare genom naturvägledning och beskrivningar av hur naturvärdena ska kunna tillgängliggöras utan risk för slitage efterfrågas. Universitetet informerar om att det finns mycket god kunskap och utvecklingstankar hos SLU och Baltic Sea Science Center, när visualisering och naturvägledning kring livet under ytan ska tas fram. Vidare informerar man om att även det aspirerande biosfärområdet, Nämndö Green Archipelago (NGA), arbetar mycket med att utveckla dessa tankar och ser synergieffekter om nationalparksförvaltningen, NGA och lokalbefolkningen samarbetar kring dessa frågor.</i></p>	<p>Naturvårdsverket instämmer i att det är viktigt med ett gott samarbete mellan förvaltaren och lokala föreningar och aktörer för ett lyckat resultat.</p> <p>Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag.</p> <p>Naturvårdsverket har ett samarbete med SLU Centrum för naturvägledning som också har i uppdrag att ge stöd för utvecklingen av naturvägledning i den föreslagna nationalparken. Hur områdets naturvärden ska tillgängliggöras för besökare är utvecklat i förslaget till skötselplan.</p> <p>Projektet har haft regelbunden kontakt med och genomfört en gemensam workshop med NGA för att utforska synergieffekterna mellan nationalparken och biosfärsområdet.</p> <p>I dagsläget finns inte ekonomiskt utrymme för</p>

	<p><i>SLU anser att det är viktigt att året runt kunna vistas i nationalparken. SLU föreslår ett besökscentrum för naturvägledning skapas på Nämndö, biosfärområdets huvudö som ligger utanför nationalparken mot bakgrund av att här finns åretruntbefolkning och viss samhällsservice vilket saknas i nationalparken. Motivet är att besökscentrumet skulle ge möjlighet för besökare, lokalbefolkning och fritidsboende att engagera sig i nationalparken, att det skapar möjligheter att uppleva nationalparken året om och för att nationalparken kommer till nytta för lokalsamhället.</i></p>	<p>nya statliga naturum. Vid nationalparksentréerna satsas på utomhusinformation och naturvägledning som kommer att vara tillgänglig för alla utan att vara beroende av bemanning och öppettider. Naturvårdsverket ställer sig positiv till att skapa informationspunkter utanför nationalparken för att nå besökarna. Det omhändertas i det fortsatta arbetet med iordningställande av besökarmottagning.</p>
<p>Södertörns högskola</p>	<p>Södertörns högskola instämmer i behovet av att inrätta en nationalpark i Nämndöskärgården. Högskolan bedömer att det finns förutsättningar att långsiktigt gynna miljö, kultur och samhälle i detta viktiga kust- och havslandskap om syfte, föreskrifter och skötselplan utformas på lämpligt sätt.</p> <p>Högskolan tillstyrker förslagen på namn, geografisk avgränsning och förvaltningsansvar och framför att syftet bör ändras för att tydligare fokusera på att både bevara och värna/utveckla natur- och sociokulturella värden.</p> <p>Högskolan framför att en adaptiv förvaltning bör bejaka att det finns utrymme för att anpassa vad som värderas som en ”bra” miljö och att nuvarande ordalydelse i syftet om att enbart bevara inte möjliggör det. En beskrivning av områdets natur- och upplevelsevärden räcker inte, utan beskrivningen behöver kompletteras med en beskrivning</p>	<p>Omhändertaget i konsekvensbeskrivningen.</p> <p>Ingen åtgärd. Syftet med nationalparker är enligt 7 kapitel 2 § miljöbalken att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick.</p>

<p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>av dagens skärgårdsliv för att nationalparken ska skydda sociokulturella värden. Högskolan framför att förändringen från dagens skydd till en nationalpark behöver utvecklas i konsekvensbeskrivningen samt att konsekvenser för 'dagens skärgårdsliv' och lokalbefolkning bör tydliggöras. Högskolan konstaterar att det finns betydande kritik mot planeringsprocessen bland lokalbefolkningen och att denna samt resultaten från omlandsanalysen bör framgå i förslaget. Högskolan framför att tvångsvis överföring av samfälligheten kan uppfattas som expropriation, vilket lokalbefolkningen har uppfattat inte ska ske i samband med nationalparksbildandet.</p> <p><i>Högskolan efterfrågar mer detaljerade mål och åtgärdsplaner till exempel för aktiv naturskötsel, sophantering och hur förvaltningen ska förankras i lokalsamhället. Vidare framför högskolan att det kan vara befogat att förbjuda vissa aktiviteter såsom vattenskoteråkning och trail-cykling för att skydda värdena samt att det i samband med regleringar av jakt och fiske bör framgå om detta påverkar hävd utifrån laga skifte.</i></p>	<p>Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag. Beskrivningen av omlandsanalysen och hur resultaten från denna har tagits omhand i processen har utvecklats i förslaget.</p> <p>Expropriering är inte aktuellt i arbetet med nationalparken.</p> <p>Utvecklat i förslag till skötselplan och föreskrifter. Naturvårdsverket har bedömt att vattenskoteråkning och trail-cykling inte är påverkansfaktorer som idag motiverar ett förbud.</p>
------------------------------	---	--

Föreningar och organisationer

Ämne/punkt	Framförda synpunkter	Åtgärd/Naturvårdsverkets kommentar
<p><i>Svenska Turistföreningen, lokalavdelningar STF Stockholm och STF färdledarna</i></p> <p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>Svenska Turistföreningen (STF) ser att den nya nationalparken representerar skärgården som landskapstyp. Föreningen tillstyrker förslaget till nationalpark, nationalparkens namn och att länsstyrelsen utses till förvaltare. Därutöver lämnas ett alternativt förslag att en stiftelse, såsom i Tyresta, skulle kunna vara förvaltare, samt att Värmdö kommun och Region Stockholm bidrar med medel till stiftelsen.</p> <p>Lokalavdelningarna anser att Biskopsö naturreservat och Långskärs naturreservat ska ingå i nationalparken alternativt att Brandskärgården norr om föreslagen nationalpark tas med i föreslagen avgränsning. Föreningen framför att friluftslivet framför allt utgörs av besökare i egen fritidsbåt idag och att ett flertal verkar åka rakt igenom området i nordsydlig riktning. Föreningen bedömer att kajakpaddlare verkar öka men att möjligheterna att hyra kajak i närområdet kan vara begränsad samt att det förekommer spöfiske från både besökare och närboende från mindre båtar i området.</p> <p><i>Föreningen föreslår att angränsande naturreservaten ska finnas med på informationsskyltar om nationalparken samt bedömer att Bullerö och Långviksskär kan fungera som entréer.</i></p> <p><i>Föreningen lämnar synpunkter på att tältning och</i></p>	<p>Ingen stiftelse eller förening har visat intresse av att förvalta nationalparken.</p> <p>Biskopsö och Långskär naturreservat har ingått i utredningsområdet för nationalparken. I utredningen har samtliga markägare tillfrågats om de är villiga att avyttra mark för ändamålet. Reservaten ingår inte i förslaget eftersom fastigheterna inte har kunnat förvärvats av staten. Brandskärgården har inte ingått i utredningsområdet, det är också riksintresse för totalförsvaret.</p> <p>Synpunkterna på informationsskyltar och deras innehåll tas omhand i fortsatt arbete med att ta fram information om området och iordningställa området för besökare. Befintliga föreskrifter och föreslagna regleringar som berör tältning och kajakpaddling är i linje med allemansrätten.</p>

	<p><i>kajakpaddling borde kunna tillåtas enligt allemansrätten under förutsättning att tillträdesförbud respekteras. Tältare kan kanaliseras till okänsliga platser genom att locka med färskvatten, toaletter och sopsortering och om trycket på att få tälta blir för stort föreslår föreningen att ett bokningssystem övervägs. Föreningen ser att motorbåtars hastighet nog bör regleras och föreslår en tillåten hastighet på max 5-7 knop samt att båtarna ska hålla sig minst 100 meter från land om de inte är på väg att lägga till. Ett antal lämpliga platser för ankring bör kunna visas på kartor.</i></p> <p><i>Föreningen ger också förslag på hur det mentala skyddet av nationalparken kan stärkas genom lokal förankring och lokala aktörers bidrag med att till exempel erbjuda service till besökare. Vidare väddar föreningen till Naturvårdsverket att som en del i nationalparksarbetet, underlätta för dagsbesök, under en längre säsong både i området och i skärgården i stort. Bland annat genom att undersöka om ordinarie linjetrafik kan passera nationalparkens entréer.</i></p>	<p>I förslaget till skötselplanen ingår en zonerings som beskriver hur förvaltaren ska utveckla tillgängligheten med hänsyn till områdets natur- och upplevelsevärden. Entréer och leder anläggs för att styra besökare till lämpliga områden som är anpassade för att kunna ta emot besökare och på så sätt totalt sett minska belastningen i resterande delar. Förvaltaren kan utreda ett bokningssystem om det är motiverat.</p> <p>Naturvårdsverket instämmer i att det är viktigt med ett gott samarbete mellan förvaltaren och lokala aktörer. Förvaltaren ska enligt förslaget till skötselplan eftersträva delaktighet i förvaltningen till exempel genom att bjuda in till skötselråd och aktörssamverkan. Frågan om linjetrafik tas omhand i skötselplanen.</p>
<p>Nämdö hembygdsförening och Nämdö skärgårdsråd</p>	<p>Föreningarna meddelar att Nämdöbor inte ställer sig bakom förslaget om det inte finns en uttalad ambition i nationalparksförslaget att bidra till en framtida besöksverksamhet baserad på kärnön Nämdö. Föreningarna framför att lokalboendes förhoppningar om vad en nationalpark skulle innebära sammanfattas i omlandsanalysens två bärande idéer:</p>	<p>Naturvården har satsat resurser på att bilda nationalparken, investerat i fastigheter, anordningar, information och förvaltning av området. I och med att området skyddas för framtiden så skapas möjligheter för långsiktiga satsningar på naturbaserad turism. Det är nu möjligt för andra aktörer att dra</p>

<p>Om förvaltningen</p> <p>Om processen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • att det skapas ett besöksmål (arbetsnamn Havsrumsrum) på Nämndö för att göra kunskap om livet under ytan tillgängligt för många skilda grupper året om i anslutning till nationalparken, • att Havsrumsrummet innefattas i ett större affärsekosystem som omfattar grannöar, civilsamhället, stiftelser, kommun och region <p>Föreningarna saknar en beskrivning av lokalbefolkningens synpunkter och eventuella negativa bieffekter som framkom i omlandsanalysen. Därutöver meddelar föreningarna att tvångsmetoder för markåtkomst inte uppskattas och riskerar att göra lokalbefolkningen negativt inställd mot bildandet av nationalparken.</p> <p><i>Föreningarna framför att kärnön Nämndö är den enda rätta platsen för en entré till nationalparken baserat på att ön har åretruntförbindelse, det finns bofast befolkning och möjligheter att utveckla en entré i kommunens lokaler och mark runt skolbyggnaden samt att det finns entreprenörer som är villiga att satsa på persontransporter ut i nationalparken. Vidare framför föreningarna att tillsynen i Nämndöskärgården har skurits ner drastiskt under senare år och att det inte är realistiskt att hänvisa detta till polis, sjöräddning, och militär.</i></p> <p>Föreningarna riktar kritik mot hur processen har gått till. Föreningarna framför att myndigheterna nästan inte tagit</p>	<p>nytta av denna investering. I dagsläget finns inte ekonomiskt utrymme för nya statliga naturum. Förvaltaren ska enligt förslaget till skötselplan bjuda in lokala aktörer som tar emot eller erbjuder service till besökare till nationalparken och närområdet till aktörssamverkan.</p> <p>Resultatet från omlandsanalysen har tagits med i konsekvensbeskrivningen. Expropriering är inte aktuell i arbetet med nationalparken.</p> <p>Det har förts samtal om en informationsplats på Nämndö med Nämndö skärgårdsråd och Naturvårdsverket välkomnar förslag på en plats som föreningen anser är lämplig. Vid nationalparksentréerna satsas på utomhusinformation och naturvägledning som kommer att vara tillgänglig för alla utan att vara beroende av bemanning och öppettider. Naturvårdsverket ser positivt på att det finns entreprenörer som vill utveckla transporterna till området från Nämndö. Naturvårdsverket håller inte med om bedömningen att tillsynen har minskat i området. Länsstyrelsen, Kustbevakningen och Polisen utövar tillsyn. Mycket tid har lagts på information om</p>
---	---	---

	<p>något enda eget initiativ till öppna informationsmöten med Nämdeborna. Vidare har flertalet direkta grannar till den planerade nationalparken ej kontaktats av myndigheterna. De ifrågasätter att man går vidare med att bilda nationalparken utan att ha utrett lokalbefolkningens inställning till detta och bifogar den skrivelse om krav på att pausa nationalparksarbetet som Nämdebö skärgårdsråd skickade till Naturvårdsverket i april 2024, och en namnlista på dem som stod bakom skrivelsen. Föreningarna menar att det behövs en förlängd tidplan. Motivet för att förlänga tidplanen är att samordna nationalparksarbetet med andra pågående arbeten såsom Värmdö kommuns Havs- och kustplan och Skärgårdspaket samt det förslag till biosfärsområde som pågår på Nämdebö. Föreningarna menar att det skulle ge utrymme för att utveckla hur den marina delen av nationalparken ska visas upp, klarlägga tillsynen av nationalparken, samt utreda hur besökstrycket kan komma att utvecklas och vilka konsekvenser det kan få (jämför med den så kallade Jämtlandstriangeln).</p>	<p>projektet. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Tre möten har genomförts med Nämdebö skärgårdsråd och Nämdebö skärgårdsråds skrivelse har besvarats. Naturvårdsverket har tagit del av namnlistan som skickades in med yttrandet på remissen. Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget och dess konsekvenser. Naturvägledning och information tas fram i projektet och kommer därefter att utvecklas vidare av förvaltaren. En framgångsrik adaptiv förvaltning av den föreslagna nationalparken ska enligt förslaget till skötselplan även fortsatt eftersträva delaktighet till exempel genom att bjuda in till skötselråd och aktörssamverkan.</p>
<p><i>Nämdeböskärgårdens företagarförening</i></p>	<p>Föreningen ställer sig i sak positiv till en nationalpark som kan tillföra arbetstillfällen och utveckling i deras del av skärgården. Därutöver ifrågasätter de om en nationalpark ger ett förbättrat skydd jämfört mot dagens naturreservat.</p>	<p>Omhändertaget i konsekvensbeskrivningen.</p>

<p><i>Om förvaltningen</i></p> <p>Om processen</p>	<p><i>Föreningen saknar en tillräcklig beskrivning av åtgärder i form av tillsyn, skötsel och renhållning.</i></p> <p><i>Föreningen ser att Nämdö bör vara angöringspunkt för Nationalparken och motiverar det med att Nämdö har åretruntförbindelse med allmänna kommunikationer (Waxholmsbolaget), bofast befolkning, infrastruktur i form av affär, restaurang, bibliotek och skola, att Värmdö kommun har lokaler på Nämdö som kan användas som mötesplats för besökare till nationalparken samt att det finns entreprenörer på Nämdö som är villiga att satsa på persontransporter till nationalparken. De informerar om att det förs diskussioner om att införskaffa elbåtar för ändamålet.</i></p> <p>Föreningen är kritisk till processen och nämner att de saknar förstudier, samt att boende, företagare och fastighetsägare inte har tillsänts information om nationalparken. De anser att spilleffekter, som kommer av nationalparken till öarna i direkt anslutning till denna samt negativ påverkan av besökare på privata fastigheter inte har undersökts tillräckligt. De tycker det är rimligt att det görs noggranna analyser och skötselplaner innan man går vidare med nationalparksbildandet och att man förlänger processen för projektet.</p>	<p>Tas omhand i skötselplanen och framtida förvaltning. Förvaltningen ska vara adaptiv, planering och prioritering av åtgärder ska göras löpande och baseras på aktuell kunskap om tillståndet för områdets värden och andra förutsättningar i och omkring området. Naturvårdsverket ställer sig positiv till att skapa informationspunkter för att nå besökare utanför nationalparken och välkomnar att det finns initiativ till att utveckla mötesplatser utanför nationalparken som erbjuder miljövänliga transporter för besökare till nationalparken från Nämdö.</p> <p>Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget och dess konsekvenser.</p>
<p><i>Aspö byalag</i></p>	<p>Föreningen ifrågasätter att en nationalpark innebär ett starkare skydd än vad som finns idag med befintliga naturreservat. De föreslår att tillsynen intensifieras för att</p>	<p>Naturvårdsverket bedömer att nationalparken ger områdets fåglar och marina miljöer ett starkare skydd jämfört med idag. Behovet av</p>

	<p>stärka skyddet av området i stället för att inrätta en nationalpark. Föreningen ser inget behov av att öka turismen, antalet besökare eller fler internationella besökare i skärgården. Föreningen framför att fågellivet kan störas om besökssäsongen förlängs samt är negativa till att skärgårdsnaturen exploateras med anordningar för besökare.</p>	<p>att skydda områdets fåglar tas omhand i förslaget till föreskrifter. Zoneringen, som utgör grund för hur området ska tillgängliggöras för besökare, presenteras i skötselplanen. Entréer och leder anläggs för att styra besökare till lämpliga områden som är anpassade för att kunna ta emot besökare och på så sätt minska belastningen i resterande delar. Majoriteten av området föreslås fortsatt vara fria från anordningar för att bevara upplevelsen av orördhet och skydd för områdets naturvärden.</p>
<i>Svartsörådet</i>	<p>Svartsörådet välkomnar initiativ som syftar till att skydda och utveckla skärgårdens natur- och kulturmiljöer, särskilt om det samtidigt kan skapa möjligheter till etablering av nya boende och ökad näringsverksamhet. Föreningen framför att avvägningar mellan olika intressen vid bildandet av nationalparken bör ske i nära samverkan med öarnas befolkning.</p>	<p>Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet (se avsnitt 1 i förslaget). Det etablerade arbetssättet runt Sveriges nationalparker där förvaltaren erbjuder delaktighet i förvaltningen genom dialog och samverkan med lokala aktörer och föreningar ger goda förutsättningar till fortsatt samarbete runt nationalparken som inkluderar skärgårdens befolkning.</p>
<i>Skärgårdsstiftelsen</i>	<p>Skärgårdsstiftelsen ser positivt på förslaget att bilda Nämndöskärgårdens nationalpark och har inga synpunkter på förslaget. Stiftelsen informerar om att de, 2016, gjorde en gemensam framställan tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholms</p>	

	<p>län och Värmdö kommun om att processen med bildandet av Nämndöskärgårdens nationalpark skulle startas upp samt att Skärgårdsstiftelsen därefter har gjort markbyte med Naturvårdsverket för att möjliggöra att fastigheterna Värmdö Nämndö-Långvik 1:6 och Värmdö Hallskår 1:1 kunde ingå i nationalparken.</p>	
<p><i>Nämndö Green Archipelago</i></p> <p><i>Om förvaltningen</i></p>	<p>Nämndö Green Archipelago ser positivt på att inrätta en nationalpark i Nämndöskärgården. Föreningen ser att värdefull och skyddad natur är en viktig del i ett biosfärområde. Den ökade attraktionskraften nationalparken kan medföra ger biosfärområdet en fördel och vice versa.</p> <p>Föreningen anser att omlandsanalysen inte har tagits i beaktande i förslaget och framför att tvångsmetoder, såsom expropriering, inte uppskattas och riskerar att göra lokalbefolkningen negativt inställd till nationalparken.</p> <p><i>Föreningen ser flera möjligheter att samverka med nationalparksförvaltningen kring bland annat naturvägledning och besöksmottagning. Föreningen anser att det är en dålig lösning att besökarmottagningen finns på Bullerö eftersom den missar möjligheten att skapa en tillgänglig utbildningsplats för alla om den känsliga miljö som Östersjön utgör. Detta eftersom Bullerö saknar kollektivtrafik och förbindelser året runt.</i></p> <p><i>Föreningen ser gärna att informationsplatser med utställningsmaterial upprättas på Nämndö och erbjuder sig</i></p>	<p>Naturvårdsverket instämmer i att både nationalparken och ett framtida biosfärsområde kan bidra positivt till en hållbar utveckling. Beskrivningen av omlandsanalysen och hur resultaten från denna har tagits omhand i processen har utvecklats i förslaget.</p> <p>Expropriering är inte aktuellt i arbetet med nationalparken.</p> <p>Vid nationalparksentréerna satsas på utomhusinformation och naturvägledning som kommer att vara tillgänglig för alla utan att vara beroende av bemanning och öppettider. Det satsas också på digital information om nationalparken som både kan nås av nationalparkens besökare och användas av andra som vill informera om områdets värden. Företag och föreningar som erbjuder aktiviteter i eller i direkt anslutning till</p>

Om processen	<p><i>vara behjälpliga i placering och utförande. Föreningen uttrycker oro för hur förvaltningen med dagens medel ska kunna utföra den tillsyn som behövs i samband med ökade besöksströmmar. Föreningen ser att biosfärområdet och närmaste fastighetsägare kan bidra genom naturvägledning, information och dirigering av besökare för att minimera slitage även utanför nationalparken och framför att dessa områden är lika unika och skyddsvärda som området i nationalparken. Föreningen hade gärna sett att förslag på skötselplaner och föreskrifter hade presenterats vid samma tillfälle.</i></p> <p>Föreningen framför kritik mot hur processen har gått till och anser att myndigheterna borde varit mer inkännande. Föreningen framför att skärgårdsbor ofta får anpassa sig efter fastlandsrutiner och lagar som sällan är applicerbara på öarna och att de inte uppskattar att myndigheterna ger förslag på hur det ska bli. Föreningen anser att en bättre dialog hade kunnat minska oro och konflikter i området.</p>	<p>nationalparken och som har deltagit i ”utbildning för aktörer inom varumärket Sveriges nationalparker” kommer att ges möjlighet att synas på webbsidan sverigesnationalparker.se som riktar sig till besökare. Förslag på placeringen av informationsplats på Nämndö tas omhand i fortsatta kontakter. Naturvårdsverket välkomnar att föreningen deltar i de forum för delaktighet som förvaltaren erbjuder.</p> <p>Omfattande resurser har använts för information om projektet. Det har bland annat genomförts möten på Nämndö i samarbete med föreningen. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se avsnitt 1 i förslaget).</p>
--------------	--	---

<p>SIKO</p> <p>Skärgårdens intresseförenings kontaktorganisation</p>	<p>SIKO lämnar synpunkter på förslaget.</p> <p>SIKO förutsätter att Nämndöskärgården och huvudön Nämndö lyfts fram på ett bättre sätt i arbetet med bildandet av nationalparken och anser inte att det är rimligt att enbart namnet "Nämndöskärgården" används.</p> <p>Föreningen framför att när skärgården exploateras och tillgängliggörs för en bredare allmänhet, som genom det föreslagna nationalparksbildandet, är det väsentligt att det även bidrar till en positiv utveckling för omgivande skärgård och de som bor där året runt. Föreningen anser att förslaget inte har tagit omlandsanalysen i beaktande samt att det inte lyfter fram att Nämndöskärgårdens nationalpark och Nämndöskärgården (med sin bofasta befolkning, dess aktiva föreningsliv och företagande) skulle kunna berika varandra med ömsesidigt engagemang. Föreningen anser att förslaget tar perspektivet att fastlandet (Stavsnäs) skall vara den helt dominerande utgångspunkten för att besöka den planerade nationalparken.</p> <p>I övrigt ställer SIKO sig bakom remissyttranden från Skärgårdens Trafikantförening, Nämndö hembygdsförening samt föreningen Nämndö Green Archipelago.</p>	<p>Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden påverkas av nationalparken jämfört med idag och inkluderar resultat från omlandsanalysen. Förvaltaren ska enligt förslaget till skötselplan eftersträva delaktighet i förvaltningen och skapa forum för gemensamt engagemang till exempel genom att bjuda in till skötselråd och aktörssamverkan. Företag och föreningar som erbjuder aktiviteter i eller i direkt anslutning till nationalparken och som har deltagit i "utbildning för aktörer inom varumärket Sveriges nationalparker" kommer ges möjlighet att synas på webbsidan sverigesnationalparker.se.</p> <p>Naturvårdsverket bedömer att platser där skärgårdstrafiken angör och där den ansluter till kollektivtrafiken på fastlandet är viktiga informationspunkter för att nå besökare men bedömer att nationalparken kommer besökas med utgångspunkt från flera platser, inte minst mot bakgrund av att majoriteten av besökarna kommer med egen båt. Digital information kommer därför vara viktig.</p>
---	---	--

<p>Skärgårdarnas riksförbund</p> <p>Om förvaltning</p> <p>Om processen</p>	<p>Skärgårdarnas riksförbund tar inte ställning till förslaget om en nationalpark och lämnar synpunkter på innehållet. Förbundet vill att nationalparken ska planeras så att den i möjligaste mån kan ha en positiv inverkan på att utveckla en levande skärgård, att hänsyn tas till angränsande mark- och vattenägare samt att man med nationalparken som utgångspunkt satsar på utbildning på bred front om hur Östersjön mår eftersom man har hela Stockholm och Mälardalen som nära målgrupp.</p> <p><i>Förbundet framför att det krävs åtgärder även utanför nationalparksgränsen för att nationalparkens värdefulla marina miljö ska kunna bibehållas och förbättras. Situationen för strömming och den kustnära viktiga rovfisken gädda är allvarlig - bestånden har minskat över tid och när nu så låga nivåer att kustekosystemen är hotade, spiggen har tagit över i många grunda vikar och övergödningseffekterna eskalerat. Det storskaliga pelagiska trålfisket bör flyttas ut och kvoterna minskas till en vetenskapligt hållbar nivå.</i></p> <p>Skärgårdarnas riksförbund kritiserar att lokalbefolkningens synpunkter och eventuella negativa bieffekter för dem som bor nära den föreslagna nationalparken inte nämns i förslaget. Att överspillningseffekter och negativ påverkan på naturen var något som diskuterades i omlandsanalysen. Vidare framför förbundet att öbor har bott, levt och arbetat i skärgården i</p>	<p>Förvaltaren ska eftersträva delaktighet enligt förslaget till skötselplan. Naturvårdsverket instämmer i att det är viktigt med ett gott samarbete mellan förvaltaren, närboende, lokala företag och aktörer för ett lyckat resultat. Den naturvägledning som genomförs i Sveriges nationalparker bidrar till att besökare får ökad kunskap om den natur nationalparken representerar och i Nämndöskärgården kommer det vara prioriterat att lyfta fram Östersjöns miljö. För att stärka bestånden av rovfisk har fredningsområden för fisk införts. De gäller sedan 1 april 2024. Naturvårdsverket håller med om att storskaliga faktorer kan påverka strömmingsbestånden negativt och bedömer att åtgärder i linje med regeringens proposition Ett levande hav (2023/24:156) till exempel permanenta regleringar av det pelagiska fisket, en ekosystembaserad fiskförvaltning och förbud mot bottentrålning i skyddade områden kan bidra till att minska den negativa påverkan.</p> <p>Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden</p>
---	--	--

	<p>generationer och vänder sig mot påståenden om att marken är jungfrulig. Förbundet framför att skärgårdsbor ofta får anpassa sig efter fastlandsrutiner och lagar som sällan är applicerbara på öarna och att de inte uppskattar att myndigheterna ger förslag på hur det ska bli.</p>	<p>påverkas av nationalparken jämfört med idag. Resultatet från omlandsanalysen har tagits med i konsekvensbeskrivningen.</p>
<p>LRF Mälardalen <i>Om förvaltning</i></p>	<p>LRF Mälardalen motsätter sig inte nationalparken och lämnar synpunkter på förslaget.</p> <p><i>LRF framför att förvaltningen i möjligaste mån ska beakta att eventuell verksamhet i området, transportvägar och sjöfart ska kunna fortsätta samt att den beaktar risken för att nationalparken ger skador som sprider sig utanför parken (barkborrar m.m.).</i></p> <p><i>Förbundet ser ett behov av att inrikta förvaltningsplanen på att hantera och begränsa populationerna av skadegörande arter såsom skarv, säl och främmande arter som kan följa av ett förändrat klimat.</i></p>	<p>Naturvårdsverket har bedömt att befintlig verksamhet i området inte hindras i nationalparken. Risken för att granbarkborre sprider sig från nationalparken till angränsade öar är mycket liten eftersom området domineras av tall och lövskog. Det finns utrymme för att använda jakt i nödvändig omfattning för att skydda de värden som finns i nationalparken. Hanteringen av främmande arter är och kommer att vara en viktig fråga för förvaltaren. Idag bedrivs jakt på mink i området.</p>
<p>Jägareförbundet Stockholms län <i>Om förvaltning</i></p>	<p>Jägareförbundet tillstyrker inte förslaget att bilda Nämndöskärgårdens nationalpark mot bakgrund av de inskränkningar som föreslås i förslaget.</p> <p><i>Jägareförbundet framför att förslaget bör värna och uppmuntra jakt och använda jakten som ett verktyg för att bevara områdets kust och skärgårdsmiljö som bygger på en lång tradition av jordbruk, jakt och fiske. De anser att staten kan reglera jakten i sin roll som markägare i stället för att använda föreskrifter.</i></p>	<p>Föreskrifterna är till för att uppnå syftet. Därför ska de föreskrifter som behövs för att uppnå syftet inte regleras via upplåtelser eller arrenden utan med föreskrifter. Naturvårdsverket bedömer att det finns utrymme i nationalparken att använda jakt i</p>

	<p><i>Vidare framför de att jakten kan vara nödvändig för att hantera skada som uppkommer av olika viltarter eller viltpopulationer, eller om någon art riskerar hota mångfalden av andra arter.</i></p>	<p>nödvändig omfattning för att skydda de värden som finns i området.</p>
<p>Världsnaturfonden WWF</p> <p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>WWF anser att det är mycket positivt och efterlängtad att en nationalpark bildas i Stockholms skärgård. Skärgårdens sprickdalslandskap och dess grunda havsvikar är världsunikt men även extra känsligt för ökade störningar.</p> <p><i>WWF ser målkonflikter kopplat till att en nationalpark kommer att locka fler besökare och att detta behöver tas hänsyn till vid framtagande av skötselplan och föreskrifter. WWF anser att det rörliga friluftslivet bör regleras vad gäller tillträde till känsliga skyddsvärda vikar och öar, för att kunna leva upp till nationalparkens syfte att värna ekosystemen i skärgården. WWF framför att tillsyn och naturvägledning är viktiga faktorer för att minimera risker för skador på miljön i nationalparken och de omkringliggande öarna utanför det skyddade området. WWF framhåller att samverkan med boende och delaktighet från lokala och regionala aktörer är viktigt. WWF ser många synergieffekter mellan en nationalpark och ett biosfärområde i samma geografi vad gäller samarbete kring skydd, naturvägledning och möjlighet att klara en hållbar besöksnäring samt att nationalparken och biosfärområdet kan bidra, genom sina olika uppdrag, till att öka allmänhetens kunskap om Östersjöns känsliga</i></p>	<p>Att skydda natur och samtidigt göra valda delar tillgängliga för besökare är inget som står mot varandra. Förslaget till föreskrifter skyddar känsliga miljöer mot negativ påverkan. Målkonflikter hanteras också med zoner i förslaget till skötselplan. Entréer och leder anläggs för att styra besökare till lämpliga områden som är anpassade för att kunna ta emot besökare och på så sätt totalt sett minska belastningen i resterande delar. Information och naturvägledning tas fram i projektet fram till invigningen och kommer fortsätta utvecklas av förvaltaren. Naturvårdsverket instämmer i att det är viktigt med ett gott samarbete mellan nationalparksförvaltaren, lokala föreningar, företag och aktörer för ett lyckat resultat och att ett framtida biosfärområde kan bidra positivt till en hållbar utveckling. Nationalparksförvaltaren ska erbjuda forum för fortsatt dialog och samverkan. Naturvårdsverket ställer sig positivt till att</p>

	<p><i>ekosystem samt om skärgården i stort. Informationspunkter utanför nationalparken kommer att vara helt nödvändigt för att nå besökarna.</i></p> <p><i>Vidare framför WWF att det krävs åtgärder även utanför gränsen för att nationalparkens värdefulla marina miljö ska kunna bibehållas och helst förbättras, och lyfter här särskilt behovet av att flytta ut gränsen för det storskaliga pelagiska fisket och att kvoterna minskas till en vetenskapligt hållbar nivå.</i></p>	<p>skapa informationspunkter utanför nationalparken för att nå besökarna. Placeringen och utformningen av dessa tas omhand i arbetet med att iordningställa området för besökare i dialog med lokala aktörer.</p> <p>Naturvårdsverket delar WWF's bedömning att det även behövs åtgärder utanför området för att förbättra statusen för områdets marina miljöer. Till exempel skulle åtgärder såsom en ekosystembaserad fiskförvaltning, permanenta regleringar av det pelagiska fisket, förbud mot bottentrålning i skyddade områden och åtgärder för att minska övergödningen som föreslås i regeringens proposition Ett levande hav (2023/24:156) bidra positivt till områdets bevarande.</p>
<p>Skärgårdens trafikantförening</p>	<p>Skärgårdens trafikantförening tillstyrker förslaget om en nationalpark.</p> <p>Föreningen anser att den föreslagna nationalparken har förutsättningar att bidra till en levande skärgård och en god skärgårdstrafik för alla. Föreningen instämmer i Naturvårdsverkets bedömning att inrättandet av nationalparken kan stärka attraktiviteten för Stockholms skärgård och att det är i linje med uttalade målsättningar från regionen om att skärgårdstrafiken ska öppna upp skärgården för alla besökare, inte bara betjäna skärgårdens</p>	<p>Omhändertaget i konsekvensbeskrivningen.</p> <p>Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har</p>

<p><i>Om förvaltningen</i></p>	<p>befolkning. Föreningen framför att inrättandet av nationalparken behöver ske i relation och samspel med omlandet för att den ska få den positiva effekten och att förslaget saknar ett regionalt perspektiv och att Nämndö som kärnö med service för besökare behöver omnämnas i sammanhanget.</p> <p><i>Föreningen framför att förslaget bör ta fasta på att skärgården och nationalparken har mycket att erbjuda även utöver de livliga sommarmånaderna samt att teknikutvecklingen av nya fartyg, och hur det kan förändra både resmöjligheter, miljöpåverkan och minskade klimatutsläpp, är något som en framtida adaptiv förvaltning kan behöva uppmärksamma och hantera.</i></p>	<p>utvecklats med hur närliggande områden påverkas av nationalparken jämfört med idag. I konsekvensbeskrivningen ingår resultatet från omlandsanalysen.</p> <p>Naturvårdsverket delar uppfattningen att den adaptiva förvaltningen ska beakta utvecklingen i området, i samhället och av ny kunskap och att det ska vara grund för att planera och prioritera nödvändiga åtgärder.</p>
<p>Stockholms läns hembygdsförbund</p>	<p>Hembygdsförbundet tillstyrker förslaget och anser att det är mycket bra att det äntligen blir en nationalpark i Stockholms skärgård utöver Ängsö nationalpark från 1909. Frågan har pågått sedan 1960-talet då staten köpte marken inom Bullerö naturreservat.</p> <p>Förbundet framför att syftet inte enbart, eller till övervägande del får vara att främja besöksverksamhet. För att nationalparken även i framtiden ska behålla sin karaktär och att målen och syftet ska nås behövs en konsekvensanalys av planerade åtgärder.</p> <p>Förbundet uppskattar att bymiljön på Bullerö och områdets torp ingår men anser att mer av bebyggelsen på Långviksskär bör ingå i nationalparken. Därifrån finns</p>	<p>Förvaltningen ska vara adaptiv och löpande utvärdera och bedöma förväntad effekt och konsekvenser av planerade åtgärder.</p> <p>Bymiljön på Långviksskär är i delvis i privat ägo och kan därmed inte ingå i nationalparken. Området är skyddat som naturreservat. Naturvårdsverket har bedömt att</p>

<p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>många berättelser om hur det var förr. Förbundet framför att förslaget behöver utvecklas utifrån hur kulturarvet i området ska beaktas och bevaras. Kulturarvet på Bullerö såväl som på Långviksskär är avgörande för vilken upplevelse av nationalparken som besökare nu och i framtiden kommer att få.</p> <p>Vidare framför förbundet att eventuella frågetecken kring gränsfrågor mellan nationalparken och fastigheter i områdets närhet med fiske- och jakträttigheter behöver rätas ut.</p> <p>Förbundet saknar en beskrivning av konsekvenser för befolkningen, till exempel på Nämndö, som är väldigt nära och många gånger på vägen till eller från nationalparken.</p> <p><i>Förbundet saknar ett förslag till skötselplan för att kunna se helhetsbilden. Förbundet informerar om att stora delar av Stockholms skärgård tidigare var tämligen kal utan träd och buskar och att det i skötselplanen tydligt bör framgå hur det gamla kulturlandskapet skall återskapas och bevaras. Förbundet anser att djurhållning inom nationalparken bör finnas med i planen. En stor del av de gamla hag- och betesmarkerna är idag igenvuxna och det bästa sättet att ta hand om dessas marker är med djurhållning. Vidare framför förbundet att skötselplanen ska vara långsiktig och att ansvaret för finansiering av åtgärder som ingår i planen måste vara tydliga och hållbara över tid.</i></p>	<p>bymiljöer och torp tillsammans med skötseln av markerna i nationalparken och angränsande naturreservat kommer att komplettera varandra och visa upp områdets kulturarv på ett bra sätt.</p> <p>Naturvårdsverket bedömer inte att det föreligger några oklarheter kring rättighetsfrågor inom eller i gränserna till föreslagen nationalpark.</p> <p>Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden påverkas av nationalparken jämfört med idag.</p> <p>Tas omhand i förslag till skötselplan i vilken djurhållning fortsatt kommer vara aktuellt för att bevara områdets hag- och betesmarker.</p>
------------------------------	--	--

<p><i>Saltsjö Mälarens Båtförbund</i></p> <p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>Saltsjö Mälarens Båtförbund instämmer i förslaget att skapa en marin nationalpark och att namnet ska vara Nämöskärgårdens nationalpark.</p> <p>Förbundet framhåller vikten av att göra nationalparksområdet tillgängligt även framöver för besökare med egen fritidsbåt som är flertalet av de som besöker området idag.</p> <p><i>Det är viktigt att viss service kan upprätthållas på populära platser så som utvalda naturhamnar för att göra det möjligt att värna om naturen och samtidigt öppna upp för fler att besöka området.</i></p> <p><i>Förbundet framför att bojar för förtöjning bidrar till att undvika påverkan från ankring och därmed skyddar känsliga bottenar. Fasta förtöjningsanordningar såsom bergöglor i land skyddar mot skador på träd och hållar samtidigt som säkerheten ökar. Det behövs fler toaletter i området för att undvika övergödning och nedskräpning. Förbundet informerar om att de flesta fritidsbåtar, som styrepulpetbåtar och kajaker, saknar toalett ombord och att sugtömningstoalletter bör vara ett alternativ för att minska risken från näringsläckage som kan komma från komposterat avfall. Förbundet ser också gärna att det finns möjlighet för fritidsbåtar att tömma toatankar inom nationalparken. Därutöver framför förbundet att farlederna inom området måste vara breda nog för att segelbåtar ska kunna kryssa genom området. Förbundet meddelar också att de gärna deltar i</i></p>	<p>Naturvårdsverket delar den uppfattningen och det är i linje med förslagna föreskrifter och skötselplan.</p> <p>Tas omhand i förslag till föreskrifter och skötselplan.</p> <p>Föreslagna föreskrifter och skötselplan möjliggör för nationalparksförvaltaren att lägga ut bojar och sätta upp fasta förtöjningsanordningar om det är motiverat. Områdets dass och toalletter har rustats upp i syfte att både minska näringsbelastningen och bibehålla en god servicenivå för båtlivet. Naturvårdsverket har gjort bedömningen att infrastrukturen med tömningsstationer för fritidsbåtar kan utvecklas utanför nationalparken.</p> <p>Naturvårdsverket välkomnar att förbundet vill vara delaktiga i förvaltningen och bedömer att det ger goda förutsättningar för</p>
---	---	---

	<i>samverkan kring framtida förvaltning i syfte att skapa samsyn och respekt för regleringar och skötsel.</i>	regelefterlevnad och att områdets värden bevaras.
Gustavsbergs båtklubb	Stödjer i sin helhet Saltsjö Mälarens Båtförbunds yttrande.	
Svenska Båtunionen	Svenska Båtunionen ställer sig bakom de synpunkter som lämnats av Saltsjö-Mälarens båtförbund. Svenska Båtunionen lämnar inga ytterligare synpunkter.	
Svenska Sjöflygföreningen <i>Om förvaltning</i>	<i>Svenska Sjöflygföreningen anser att det orimligt med ett generellt start- och landningsförbud för alla typer av luftfarkoster inom hela nationalparken och föreslår att förbudet begränsas till att gälla inom 100 meter från land. Föreningen framför att sjöflyget bidrar till att tillgängliggöra naturvärdena för brukarna med minimala störningar på natur och människor. Föreningen anser att störningar som kan vara aktuella från sjöflyg främst är buller (vid start och landning) och att start och landning med sjöflygplan som sker på ett mycket vidsträckt vattenområde och avlägset från land eller båtar svårligen kan anses vara störande för landlevande djur eller människor.</i>	I förslaget till föreskrifter föreslås ett förbud mot start och landning i hela området. Det kan vara motiverat att begränsa den geografiska utbredningen av förbudet till befintliga naturreservat där förbudet finns redan idag. Naturvårdsverket bedömer att buller från start och landning kan vara störande för både djur och människor. Synpunkten tas med i fortsatt beredning av föreskrifterna.
AOPA Sweden (Aircraft owner and pilot Association) ideell förening <i>Om förvaltning</i>	<i>AOPA Sweden anser att det är orimligt med ett generellt start- och landningsförbud för alla typer av luftfarkoster inom hela nationalparken och föreslår att förbudet begränsas till att gälla inom 100 meter från land. Föreningen framför att sjöflyget bidrar till att tillgängliggöra naturvärdena för brukarna med minimala störningar på natur och människor. Föreningen anser att</i>	I förslaget till föreskrifter föreslås ett förbud mot start och landning i hela området. Det kan vara motiverat att begränsa den geografiska utbredningen av förbudet till befintliga naturreservat där förbudet finns redan idag. Naturvårdsverket har bedömt att buller från

	<p><i>störningar som kan vara aktuella från sjöflyg främst är buller (vid start och landning) och att start och landning med sjöflygplan som sker på ett mycket vidsträckt vattenområde och avlägset från land eller båtar svårligen kan anses vara störande för landlevande djur eller människor.</i></p>	<p>start och landning kan vara störande för både djur och människor. Synpunkten tas med i fortsatt beredning av föreskrifterna.</p>
<p>Skärgårdspartiet, Värmdö kommun Om processen</p>	<p>Skärgårdspartiet meddelar att yttrandet inte avser partiets syn på bildande av nationalparken, utan enbart handlar om bristen på förankring. Partiet föreslår att bildandet av nationalparken pausas för att bättre förankra projektet med boende, fastighetsägare, näringsidkare och andra berörda. Partiet framför att Naturvårdsverket, länsstyrelsen och Värmdö kommun inte har förankrat arbetet på ett tillfredsställande sätt. Partiet menar att det inte bara är Naturvårdsverket som har gjort ett otillräckligt jobb, kommunen har inte heller tagit sitt ansvar. Partiet framför att kommunen inte fört tillräckliga dialoger med lokalbefolkning, företag eller lokala organisationer och att det inte är tillfredsställande att kommunen hänvisar till dialog som skett inom framtagande av översiktsplanen eller i Skärgårdsrådet. Partiet menar att skärgårdsborna känner sig överkörda och att de har synpunkter på nationalparksbildandet.</p>	<p>Omfattande resurser har använts för information om projektet i form av möten, webbsida och utskick av nyhetsbrev. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se avsnitt 1 i förslaget). Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet och att genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget.</p>

Privatpersoner och företag

Ämne/punkt	Framförda synpunkter/Remissvar	Åtgärd/Naturvårdsverkets kommentar
<p><i>Statkraft Offshore Wind (SOW)</i> SOW</p>	<p>Statkraft Offshore Wind (SOW) ser ett stort värde i bevarandet av den unika skärgårdsmiljön utanför Stockholm och välkomnar därför förslaget om bildande av nationalpark.</p> <p>Företaget, som utvecklar en portfölj med havsbaserade vindkraftsprojekt som alla ligger utanför territorialgränsen, framför att den föreslagna nationalparken blockerar en av de nuvarande möjligheterna att komma in med en sjökabel från vindkraft till havs till fastlandet. Detta genom att nationalparken i sitt sydvästligaste hörn fyller upp området mellan två existerande naturreservat, Biskopsö i norr och Fjärdlång i söder. Företaget föreslår en justering av gränsen i sydväst, så att det uppstår en korridor (några hundratal meter bred och någon kilometer lång) mellan den föreslagna nationalparken och Fjärdlångs naturreservat i söder för att skapa möjlighet för en landkabel. Företaget ser att gränsjusteringen av nationalparken är viktig för att möjliggöra utbyggnad av förnybar energi i regionen. Företaget antar att det skulle vara svårt att få tillstånd att låta kabeln löpa genom någon del av nationalparken. Företaget framför att en sådan sjökabel inte skulle medföra några nämnvärda effekter på närmiljön, annat än vid själva installationen då viss</p>	<p>Ingen åtgärd. Möjligheten att få dispens för detta bedöms tillräcklig.</p>

	grumling uppstår, temporärt och över en mycket kort sträcka.	
Filip Engelbert Sakägare	Filip Engbert framför: Jag och min familj bor på Grenskär. Vi är mycket måna om skärgården. Vi har förstått att det finns planer på att ytterligare marknadsföra området genom att göra det till nationalpark. Området är sedan Skärgårdsstiftelsens närvaro försvunnit väldigt hårt ansatt. Det är orimligt att detta görs utan att beakta boende i området. Vi motsätter oss detta.	Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag.
Björn Åkerlund Om processen	Björn Åkerlund framför: Då jag inte har fått information, eller kunnat inhämta information om processen med bildandet av Nationalparken utanför Nämndö, kan jag omöjligen yttra mig om Naturvårdsverkets förslag och hemställer att processen pausas och till vissa delar görs om så att allt blir rätt.	Omfattande resurser har använts för information om projektet i form av möten, webbsida och utskick av nyhetsbrev. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se avsnitt 1 i förslaget). Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet och att genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget.

<p><i>Clare Lindstrand</i></p> <p>Om processen</p>	<p>Clare Lindstrand, som fastboende och fastighetsägare på Orrön som gränsar till nationalparken framför: Jag, liksom många boende i närområdet känner att Värmdö kommun har brustit i sitt ansvar att förankra förslaget med sin befolkning och ta tillvara deras synpunkter, både negativa och positiva. Jag föreslår att processen pausas och att förslaget förankras på ett riktigt sätt.</p>	<p>Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet och att genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget och dess konsekvenser.</p>
<p><i>Eva och Hans Eric Brodin</i></p>	<p>Eva och Hans Eric Brodin framför: Vi är boende i området sedan 50 år, och har fått höra av grannarna att ni vill anlägga en nationalpark som skall sträcka sig från oss ut till Långviksskär. Vi har aldrig fått någon info, skrivelse, möjlighet att yttra sig. Inga möten är sammankallade som vi blivit kallade till. Vi är helt emot detta, att "marknadsföra" skärgården, det skulle bara förstöra den, istället för att bevara den som den är nu, med lugnet för djur och natur.</p>	<p>Omfattande resurser har använts för information om projektet i form av möten, webbsida och utskick av nyhetsbrev. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se avsnitt 1 i förslaget). Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet.</p>
<p><i>Mats Stenberg, Monica Stenberg och Maria Palmer</i></p> <p>Om processen</p>	<p>Är emot förslaget och framför: Förankring och samråd med oss boende i området har inte skett under processen. Brist på kommunikation. Det saknas beskrivning av konsekvenserna för oss boende i området. Det har inte skett någon förstudie som ska ingå som del av beslutsprocessen vid bildandet av nationalpark. Miljökonsekvenserna beskrivs i flera fall motsägelsefullt i remissen. Ett exempel är beskrivning om begränsning av båttrafiken av miljöskäl och att samtidigt öka</p>	<p>Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget och dess konsekvenser. Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till</p>

	besöksnäringen. Ett annat om gällande belastningen av omkringliggande öar. Processen bör skjutas upp och förlängas och göras på rätt sätt som sig bör vid bildandet av en ny nationalpark.	nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag.
Barbro och Lars Hellströmer	Barbro och Lars Hellströmer som har tillbringat mycket tid på Nämndö sedan 1976 framför att planerna på en nationalpark bör skrinläggas för att bevara området. Ifrågasätter att utbyggd tillgänglighet med diverse faciliteter och möjlighet för olika aktörer att tjäna på parkens status skyddar området. Framför att många besökare idag har ett högt tempo i sin jakt på upplevelser. Snabba båtar, vattenscooters och terränggående cyklar syns redan och att lösa hundar är ett problem.	Att skydda natur och samtidigt göra valda delar tillgängliga för besökare är inget som står mot varandra.
Robert och Linda Horngren Om processen	Robert och Linda Horngren yrkar på att bildandeprocessen pausas för att göras om och framför: Undertecknad är född och uppvuxen i Nämndöskärgården. Naturen är världsunik, djur och natur över och under ytan är känslig för störningar. Utredning saknas för hur området påverkas av att marknadsföras som nationalpark. Allemansrättsliga närområden som har samma typ av natur antas påverkas i större grad än den tänkta nationalparken då inga föreskrifter finns där. Utredningsområdet är människors hembygd. Trots detta är inte projektet förankrat hos lokalbefolkningen, inte ens av Värmdö kommun. Processen har drivits med stora brister, såsom att information inte nått berörda i den omfattning som kan förväntas. Allmänna öppna dialogmöten har inte	Tas omhand i konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter som har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag. Omfattande resurser har använts för information om projektet i form av möten, webbsida och utskick av nyhetsbrev. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se

	<p>förekommit så att människor kunnat komma till tals. Det har framkommit att Naturvårdsverket inte hann göra den förstudie som aviserats skulle göras, där man tar reda på vad lokalbefolkning, företag och organisationer tycker om en nationalpark i området. En bred samstämmighet råder på bygden att processen måste göras om och då inte drivas över huvudet på lokalbefolkningen. Bifogar 11 artiklar från lokaltidningar som synliggör bakgrunden och missnöje som har framförts över tid.</p>	<p>avsnitt 1 i förslaget). Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet och att genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag gett tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget.</p>
<p><i>Thomas Carlsson och Anna Horngren</i></p>	<p>Thomas Carlsson och Anna Horngren anser att flora, fauna och landskapsbilden i området inte är i sådant behov av skydd så att det motiverar en nationalpark. Framför att området omfattas redan idag av ett vidlyftigt skydd som kan kompletteras med ytterligare naturreservat i havsområdet. En nationalpark stärker inte skyddet för området.</p> <p>Framför vidare att de som boende, fastighetsägare och företagare i anslutning till nationalparken är högst berörda av förslaget och att det är oacceptabelt att konsekvenserna för närboende inte är belysta i förslaget. Ett ökat besöksstryck kommer att medföra belastning även på omkringliggande öar i Nämndöskärgården där allemansrätten ger besökare i stort sett fri tillgång till mark- och vattenområden som öarna inte är utrustade för att klara. Vad det lokala näringslivet har att vinna på projektet är oklart. Omlandsanalysen konstaterar att inga nya arbetstillfällen kommer att tillkomma. Vidare kommer</p>	<p>Naturvårdsverket redogör för alternativa lösningar i konsekvensbeskrivningen.</p> <p>Tas omhand i konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter som har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag. Resultatet från omlandsanalysen har tagits omhand i konsekvensbeskrivningen.</p>

<p><i>Om förvaltning</i></p> <p>Om processen</p>	<p>nationalparken innebära mera generella begränsningar och påverkan på lokalbefolkningens livsföring, till men för dem utan att den påverkan har utretts i processen.</p> <p><i>Framför att avsaknaden av förslag på föreskrifter och skötselplan innebär att de har ett ofullständigt material att ta ställning till. Framför att ett jaktförbud på säl och skarv riskerar att medföra en utmaning för fiskpopulationerna. Anser att det finns en motsättning i en ökad efterfrågan på transporter till området och de negativa effekterna för både boende som för växter och djur. De är kritiska till att samtliga sopmajor i området planeras att tas bort och endast Bullerö ska kunna ta emot sopor.</i></p> <p>Är kritiska mot hur projektet och kommunen har hanterat förankringen med närboende och framför: Fastboende och sommargäster i och omkring nationalparken samt företag som verkar inom området är inte informerade om projektet och dess konsekvenser. De som ändå har valt att informera sig själva, har saknat forum för att framföra sina synpunkter. Det saknas en demokratisk förankring till bildandet av en nationalpark i Nämndöskärgården. Både negativa och positiva konsekvenser måste belysas och bemötas av de boende, innan beslut fattas. Berörda i närområdet, bör få framföra sina åsikter med större genomslag än nu. Yrkar på att frågan vilandeförklaras och</p>	<p>Naturvårdsverket bedömer att det finns utrymme i nationalparken att använda jakt i nödvändig omfattning för att skydda de värden som finns i området. Jakt på säl och skarv är reglerad redan idag inom naturreservaten.</p> <p>Omfattande resurser har använts för information om projektet i form av möten, webbsida och utskick av nyhetsbrev. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se avsnitt 1 i förslaget). Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet och att genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget.</p>
--	--	--

	att en ordentlig förstudie och omlandsanalys genomförs innan projektet går vidare.	
Mathias Sternlind Privatperson	Ställer sig bakom Thomas Carlssons och Anna Horngrens yttrande över förslag till nationalpark i Nämndöskärgården.	
Carl Sjöblom, Mathias Sternlind Bifogar en lista med 52 namn som de meddelar ställer sig bakom deras yttrande. <i>Om förvaltning</i>	<p>Carl Sjöblom, Mathias Sternlind framför att frivattnet inte bör ingå i nationalparken eftersom det tar bort skärgårdsbornas möjlighet att jaga på det fria vattnet. Saknar därutöver en risk- och konsekvensanalys. Framför att:</p> <p>En stor oro finns bland angränsande markägare för att överspillningen kommer att bli omfattande. Vi bedriver redan nu sanering på öarna efter det fria friluftslivet som inte behagar ta hand om sitt avfall. Förvaltningen av natur bör skötas av de som bor inom det område som ska förvaltas. Pålagorna med nationalparker/naturreservat har endast medfört sämre fiske, mindre jaktbart vilt, mer mink, mer säl, mer skarv och mer byråkratiska hinder för oss inom närområdet att hjälpa till att lösa situationen som andra skapat.</p> <p><i>Framför att förbud mot jakt kommer att bli förödande. Den höga belastningen av predatorer som säl, räv, skarv, mink och havsörn inom det tänkta området har under lång tid medfört en stor minskning av fisk- och fågelbeståndet. Framför att en hastighetsbegränsning skulle begränsa dem som behöver en snabb förflyttning till arbete så som fiske, betesmarker och jakt samt att föreslagen reglering</i></p>	<p>Ingen åtgärd. Havsområdet ingår för att områdets sjöfåglar, fiskar och marina arter ska få ett relevant skydd. Det föreslås förbud mot fågeljakt i havsområdet, i de befintliga naturreservaten är fågeljakt förbjuden redan idag. Regleringen av jakten är motiverad i förslaget till föreskrifter.</p> <p>Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag.</p> <p>Naturvårdsverket bedömer att det finns utrymme i nationalparken att använda jakt i nödvändig omfattning för att skydda de värden som finns i området.</p> <p>Hastighetsregleringen finns redan idag, konsekvenserna av regleringen beskrivs i förslaget till föreskrifter.</p> <p>Länsstyrelsen föreslås bli förvaltare av nationalparken. Mot bakgrund av att området redan idag ingår i länsstyrelsens förvaltning bedömer Naturvårdsverket att det finns</p>

<p>Om processen</p>	<p><i>omfattar nästan hela nationalparken. Framför att driftsfrågan är oklar med tanke på underhåll, översyn, sophantering och skadegörelse och att den lösning som framställts inte är hållbar. Ser inte att finansieringen är löst långsiktig och exemplifierar med att stödet till Skärgårdsstiftelsen minskar.</i></p> <p>Framför att förslaget saknar förankring hos markägare som är grannar till nationalparken och skärgårdsbefolkningen i ytterskärgården. Anser att processen inte har förklarats för dem och saknar svar på frågor om reglering av jakt, fiske och viltvård. Yrkar på en paus i bildandet.</p>	<p>långsiktig finansiering av förvaltningen.</p> <p>Omfattande resurser har använts för information om projektet i form av möten, webbsida och utskick av nyhetsbrev. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se avsnitt 1 i förslaget). Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget och dess konsekvenser.</p>
<p>Nena Bjerke Tustian och Donald Tustian Om processen</p>	<p>Nena Bjerke Tustian och Donald Tustian framför att: Det saknas en demokratisk förankring till bildandet av en nationalpark i Nämöskärgården. Att företaget kommer ge upphov till negativa och positiva konsekvenser är ställt utom tvivel. Dessa måste belysas och bemötas av de boende, innan beslut kan fattas för att få till en bättre förankring.</p>	<p>Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget och dess konsekvenser.</p>
<p>Malte West Om processen Om förvaltning</p>	<p>Malte framför att processen bör pausas för att det är viktigt att ortsbefolkningen är med på noterna.</p> <p><i>Framför att: Det finns befogade farhågor som i lugn och ro behöver adresseras i samråd. Till exempel saknas infrastruktur för</i></p>	<p>Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för lokal delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering</p>

	<i>att ta emot stora antal besökare. Jag tycker även att det borde finnas en entré eller informationslokal på Nämndö kärnö, gärna i anslutning till vandrarhem eller dylikt. Det skulle kunna sammankoppla nationalparken med huvudön och underlätta besök året runt. Vidare ser jag en risk att ett stort besökstryck spiller över på grannöar utan nationalparksskydd som störs och förstörs.</i>	och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget och dess konsekvenser. Naturvårdsverket ställer sig positivt till att skapa informationspunkter utanför nationalparken. Arbetet tas omhand i projektet i samband med att området iordningställs för besökare.
Teres och Nicklas Nyström Om processen	Teres och Nicklas Nyström framför att: Information och konsekvenser om föreslagen nationalpark saknas i erforderlig omfattning. Har inte fått någon kallelse till något allmänt möte för dialog, vi är därför inte tillräckligt insatta i processen. Vi har tagit del av att en förstudie skulle ha föregått bildandeprocessen men uppfattar att den uteblev. Yrkar att projektet gör en omstart och då med den förstudie som informerats om.	Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter redogör för konsekvenserna av nationalparken jämfört med idag. Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget.
Nanna Hamilton, André Åkerlund och Hans Åkerlund företräds av Lexnäs advokatbyrå Om nationalparksförslaget	Ifrågasätter att syftet med en nationalpark enligt 7 kapitlet 2 § miljöbalken är förenligt med den förväntade ökningen av besökare. Att det är avgörande att berörda parter kan ta del av tilltänkta föreskrifter innan man yttrar sig över behovet av eller inställningen till en nationalpark i området och i vad mån man är positivt eller negativt inställd till dess konsekvenser. Saknar i förslaget hur en ökande besöksnäring är förenlig med bildandets bevarandesyfte och hur de kritiska	Att skydda natur och samtidigt göra valda delar tillgängliga för besökare är inget som står mot varandra. Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag. I beskrivningen har resultatet från omlandsanalysen tagits med.

<p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>påverkansfaktorerna ska hanteras för att syftet med nationalparken ska uppnås. Hänvisar till att omlandsanalysen signalerar en potentiell ökning av besökarna med 100 procent.</p> <p><i>Framför att de regler som kommer att behövas för att uppnå syftet blir betydelsefulla för markägare som färdas genom nationalparken och att den ökande turistökningen kan leda till ökat slitage och föroreningar utanför nationalparken där en mer utnyttjad allemansrätt kan leda till en ökad störning och skada för skärgårdsfolket. Det saknas en analys av hur besökarnas ökade behov av "service" ska tillgodoses och hur det ska ske utan att drabba vare sig nationalparken eller de som äger mark i dess närhet. Konstaterar att hastighetsbegränsningar kan innebära avsevärt förlängda restider för de som vistas regelbundet i området och att det kan bli ett problem då avstånden i området kan vara stora.</i></p> <p>Framför att de som bor eller äger mark utanför nationalparksområdet inte har fått vara del av dialogen eller haft möjlighet att inkomma med synpunkter i ett tidigt skede. Att Naturvårdsverket endast kommunicerat remissen till sakägare inom den föreslagna nationalparken och att omlandsanalysen endast riktat in sig mot "Nämdöborna". Efterfrågar information om vad som framkommit i förstudien och att det materialet inte finns tillgängligt varken på länsstyrelsens eller</p>	<p>Förslag till föreskrifter är i linje med allemansrätten och bedöms inte leda till ökat slitage på närliggande områden. Förvaltaren ska enligt förslaget till skötselplan eftersträva delaktighet i förvaltningen till exempel genom att bjuda in till skötselråd och aktörssamverkan. Genom att delta kan lokala aktörer bidra till att området bevaras och att den lokala utvecklingen blir hållbar. Hastighetsregleringarna gäller redan idag. Konsekvenser av regleringen beskrivs i förslaget till föreskrifter.</p> <p>Omfattande resurser har använts för information om projektet i form av möten, webbsida och utskick av nyhetsbrev. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se avsnitt 1 i förslaget). Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med</p>
------------------------------	---	--

	Naturvårdsverkets webbsida. Vidare framför de att remissförslaget är bristfälligt. Det bör göras en förnyad förstudie som inkluderar närliggande fastigheter och rättighetshavare samt att därefter ett förnyat förslag skickas ut tillsammans med behövliga föreskrifter för att möjliggöra konstruktiv dialog och kunskapsinhämtning.	information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget.
Hans Åkerlund Om processen	Hans Åkerlund framför att: Vi har inte fått någon information om pågående utredning om en eventuell nationalpark vilket vi som boende i området borde få ta del av. Utredningen borde skjutas upp så vi som bor i området kan få möjlighet att ta ställning till vad det innebär för oss och inte minst för naturen som har varit orörd i hundratals år.	Omfattande resurser har använts för information om projektet i form av möten, webbsida och utskick av nyhetsbrev. Det har även varit möjligt att kontakta länsstyrelsen och Naturvårdsverket via e-post och telefon. Alla som har önskat möten har fått det (se avsnitt 1 i förslaget). Naturvårdsverket bedömer att det har funnits goda möjligheter för delaktighet under det femåriga nationalparksprojektet. Genomförda utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget.
Nanna Hamilton, Skärnäs Förvaltning AB Om processen	Nanna Hamilton och Skärnäs förvaltning AB är emot förslaget och framför att det saknas en opartisk beskrivning av konsekvenserna för boende i området samt hur det ökade besöksstrycket kommer påverka naturen. Anser att miljökonsekvenserna i flera fall beskrivs motsägelsefullt i remissen, där ett exempel är beskrivning om begränsning av båttrafiken av miljöskäl och att	Konsekvensbeskrivningarna av förslaget till nationalpark och förslaget till föreskrifter har utvecklats med hur närliggande områden kan påverkas av nationalparken jämfört med idag. Beskrivna konsekvenser är baserade på inkomna synpunkter, dialog med lokala

	<p>samtidigt öka besöksnäringen. Ett annat exempel är hur konsekvenserna gällande belastningen av omkringliggande öar kontra en ökad besöksnäring beskrivs.</p> <p>Framför att processen bör skjutas upp och göras på rätt sätt.</p>	<p>föreningar, resultatet från omlandsanalysen och remissyttranden.</p> <p>Naturvårdsverket bedömer att utredningar, inventeringar och förankring av tidiga förslag inom det femåriga nationalparksprojektet innehåller tillräckligt med information för att regering och riksdag ska kunna ta ställning till nationalparksförslaget.</p>
<p>Torbjörn Glad</p> <p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>Torbjörn Glad föreslår att samtlig mark som fullt ut ägs av staten blir nationalpark inom Långviksskärs naturreservat och att den del som kvarstår som samägd tomtmark undantas från nationalparken. Ifrågasätter syftet med att Långviksskärs naturreservat ska finnas kvar i området då syftet med naturreservatet fullt ut ersätts av nationalparken.</p> <p><i>Framför att arrangörer som tar större grupper av besökare till byn på Långviksskär bör hämta godkännande även från kvarvarande privat markägare eftersom arrangemangen kan få stor påverkan på privat markägares fastighet och hemfridszon.</i></p> <p><i>Att besökare till en framtida entré på Långviksskär tydligt bör ledas från kronbryggan till baracken och vidare ut i naturen på Långviksskär för att minimera negativ påverkan och slitage av byn. Att det är nödvändigt med en tydlig information till besökare om att byn till största delen är "privat" för att det annars finns en stor en stor</i></p>	<p>Upphävande eller ändringar av befintliga naturreservat kommer att hanteras och remitteras av länsstyrelsen som ansvarar för besluten. Naturvårdsverket bedömer att synnerliga skäl, som krävs för att upphäva de befintliga naturreservaten består i att nationalparken innebär ett minst lika starkt eller starkare skydd.</p> <p>Information till besökare utvecklas inför invigningen av nationalparken. En framtida entré på Långviksskär kommer utvecklas av förvaltaren efter att nationalparken har inrättats. Det kommer att ges möjlighet för närboende och markägare på Långviksskär att delta i framtida skötselråd.</p>

	<i>risk att de privatägda delarna av Långviksskär kommer "antas" vara en del av nationalparken. Att privat markägare inom Långviksskär bör beredas plats i ett förvaltningsråd.</i>	
Lollo Loggert	Lollo Loggert föreslår att Runmarö införlivas i nationalparkstänket utifrån sin historia, att ön är känd för sin kalkstensgrund, otaliga orkidéer och fjärilar och framför att ön bland annat är av stort riksintresse och har otaliga skyddsvärda och fridlysta arter både djur och växter.	Runmarö föreslås inte bli nationalpark i Naturvårdsverkets nationalparksplan och har inte ingått i utredningsområdet.
Mark Personne <i>Om förvaltning</i>	<i>Mark Personne framför att förvaltningen bör göra allt den kan för att nationalparken ska vara fri från minkar inför invigningen. Föreslår en utredning om var det vore lämpligt att montera fler bergöglor för fritidsbåtar för att motverka skador på träd och berghällar. Han ser också att det vore bra om det går att ta fram ett detaljerat sjökort för hela området med 2-meterskurvor.</i>	Hanteringen av invasiva och främmande arter är, och kommer att vara, en viktig fråga för förvaltaren. Idag bedrivs årligen jakt på mink i området. Föreslagna föreskrifter och skötselplan möjliggör för nationalparksförvaltaren att sätta upp bergöglor om det är motiverat. Det finns detaljerade sjökort över området
Jonas Renemar <i>Om förvaltning</i>	<i>Jonas Renemar framför att: Kajakpaddling i området stör varken djur eller sliter på naturen så länge det är fritt att tälta vart man vill. Skulle tältning begränsas till angivna platser blir det mer slitage på just dessa. Det skulle även försvåra och skapa faror för paddlare då de inte kan planera sina turer fritt och göra ändringar i rutterna efter väder och vind. Kajakpaddling är en friluftaktivitet som bör främjas då många</i>	Det föreslås vissa begränsningar för tältning och framförande av farkoster samt förändringar i tillträdesförbuden som motiveras i förslaget till föreskrifter. Naturvårdsverket har bedömt att föreslagna föreskrifterna inte påverkar möjligheterna att

	<i>människor behöver det för att må bra. Därför är det även viktigt att Skärgårdsstiftelsen får fortsätta med att markera ut dricksvattenkällor och nödtelefoner samt kan göra dem tillgängliga i samma utsträckning. Så oavsett om det blir naturreservat eller inte är det viktigt att fri tältning och paddling blir stadgat som en regel.</i>	tälta och paddla i området negativt jämfört med idag.
<i>Lennart Gistedt</i>	Lennart Gistedt framför att det är ett fantastiskt bra förslag med en ny nationalpark	
<i>Simon Jedvik</i>	Simon Jedvik menar att nationalparken är en alldeles utmärkt idé och att så mycket strandlinje och skärgård som möjligt behöver skyddas och bevaras. Framför att nästa steg bör vara en ordentlig marin nationalpark. Föreslår att den sträcker sig från Hävringe upp förbi Landsort och fram till militärens områden utanför Utö. Informerar om att han har mycket goda erfarenheter från Kosterhavets nationalpark.	Den föreslagna nationalparken är tillräckligt stor för att bevara ett representativt skärgårdsområde i Stockholms skärgård. Länsstyrelsen har ansvar för att utreda behovet av ytterligare skydd i regionen för att bevara naturvärden i skärgården och Östersjön och för att tillhandahålla områden för friluftslivet.
<u>Roger@Fagerud.st</u>	Roger framför att det beror på skötselöföreskrifterna om det är en bra idé eller inte att bilda en nationalpark i Nämöskärgården. Bedömer att dagens skydd troligen är tillräckligt för att bevara områdets naturvärden. Framför att den globala uppvärmningen och det pelagiska fisket står för den största risken mot området. Det är därför olämpligt att motsätta sig vindkraftsutbyggnaden utanför Almagrundet. Den störning vindkraftsparken skulle medföra är försumlig, från den största delen av	Naturvårdsverket bedömer att nationalparken ger områdets marina miljöer och fåglar ett starkare skydd. Föreskrifter och skötsel gör att den negativa påverkan minskar vilket också bidrar till att områdets naturvärden blir mer motståndskraftiga i ett förändrat klimat. Naturvårdsverket håller med om att det storskaliga fisket kan påverka området

<p><i>Om förvaltning</i></p>	<p>nationalparken kommer den varken ses eller höras.</p> <p><i>Framför att en tillämpning av nationalparksreglerna så att aktiv förvaltning förhindras kommer öka riskerna både för naturvärden och besökares upplevelser. Att förvaltaren bör åläggas att anlägga fler toaletter och tömningsstationer för septiktankar samt att kraven på deras skötsel höjs för att minska risken för läckage av näringsämnen. Därutöver att förvaltaren aktivt bör pröva var bojar kan ersätta ankring och dubbar i berget kan ersätta kilar och förtöjning runt träd för att minska slitaget på träd, berghällar och mjuka bottenar. Förvaltaren bör även åläggas att bedriva aktiv begränsning av mink och invasiva växtarter. Förbud mot flyg inklusive drönare är bra och viktigt för att bevara en fin naturupplevelse. Ett förbud mot att köra runt med förbränningsmotorer utöver det som krävs för att komma till eller från öarna skulle leda till minskat buller och utsläpp av oförbrända kolväten.</i></p>	<p>negativt och bedömer att åtgärder i linje med regeringens proposition Ett levande hav (2023/24:156) till exempel permanenta regleringar av det pelagiska fisket och förbud mot bottenrålning i skyddade områden kan bidra till att minska den negativa påverkan. En vindkraftspark utanför Almagrundet skulle ligga utanför nationalparken. Det är inget som nationalparksprojektet har utrett eller tar ställning till.</p> <p>Möjligheterna för förvaltaren att genomföra nödvändiga åtgärder är omhändertaget i förslaget till föreskrifter och skötselplan. Områdets dass och toaletter har rustats upp i syfte att både minska näringsbelastningen och bibehålla en god servicenivå för båtlivet. Naturvårdsverket har bedömt att infrastrukturen med tömningsstationer för fritidsbåtar kan utvecklas utanför nationalparken. Föreslagna föreskrifter och skötselplan möjliggör för nationalparksförvaltaren att lägga ut bojar och sätta upp fasta förtöjningsanordningar om det är motiverat.</p> <p>Hanteringen av invasiva och främmande arter är och kommer att vara en viktig fråga för förvaltaren. Idag bedrivs jakt på mink i området.</p>
------------------------------	--	--

		Det finns inget förslag på att förbjuda förbränningsmotorer mot bakgrund av att det skulle medföra stora begränsningar för sjöfarten till exempel genom att påverka närboende och det båtburna friluftslivets möjligheter att passera genom området.
Torsten Egerö Om förvaltning	<i>Torsten Egerö framför att: I samband med ovannämnda förslag har det talats om att det skulle innebära ett förbud mot ankring i våra vanliga hamnvikar. Ett sådant förbud skulle i praktiken innebära ett besöksförbud för alla oss som har tillgång till egen båt. Det vill säga allvarligt minska möjligheterna till friluftsliv. Inte öka dem som det påstås i förslaget. Vill därför på det bestämdaste protestera mot tanken på ankringsförbud inom nationalparken.</i>	Förbud mot ankring föreslås i några få mycket skyddsvärda och grunda vikar. Naturvårdsverket har bedömt att dessa inte innebär några betydande konsekvenser för de som kommer med egen båt mot bakgrund av att förbudet mot ankring eller båttrafik inte omfattar några välkända eller välbesökta naturhamnar.
Bengt	Bengt framför att det inte behövs en ny nationalpark. Bedömer att nuvarande skydd är tillräckligt och att det vid behov kan kompletteras med fiskeskyddsområden, begränsningar av båtars hastighet nära land, ändrade fågelskyddsområden m.m. Framför därutöver att en nationalpark i Nämöskärgården riskerar att bli misskött eftersom det idag inte finns ekonomiska förutsättningar att förvalta befintliga nationalparker på ett tillfredsställande sätt. Hänvisar till artiklar om regeringens budgetproposition för 2024 och minskade anslagsnivåerna	Naturvårdsverket redogör för alternativa lösningar i konsekvensbeskrivningen. Naturvårdsverket bedömer att skötseln av nationalparken inte medför betydande finansiella konsekvenser för länsstyrelsen jämfört med om nationalparken inte bildas. Detta mot bakgrund av att området redan idag ingår i länsstyrelsens förvaltning.

	för 2023-2026 jämfört med 2022 (Åtgärder för värdefull natur, utgiftsområde 20, anslag 1:3).	
Tony Bergman <i>Om förvaltning</i>	<p>Tony Bergman föreslår att nationalparken får namnet ”1000 öars skärgård” eftersom Nämdö inte ingår i nationalparken. Framför att den norra gränsen i vattnet mot Aspö behöver utredas av Lantmäteriet för att få en kvalitetssäkrad gräns mot grannar så att den kan markeras ut. Han framför att symbolvärdet av en nationalpark och guldstjärnan kan öka hotet från Ryssland.</p> <p><i>Informerar om att lämnade sjökablar är avfall som kan påverka marina organismer och att kabelägarna bör uppmanas att avlägsna dessa. Framför att besökare är en påverkansfaktor som kan leda till nedskräpning, bränder och slitage, särskilt om de ökar i antal och är ovana och att torr ved bör begränsas i området för att minimera brandrisken.</i></p> <p><i>Framför vidare att åtgärder för att minimera påverkan inom nationalparken riskerar att ge negativ påverkan på intilliggande områden och ser risker med att en nationalpark lockar fler utländska besökare till området vilket kan vara negativt för totalförsvaret. Framför att besöksutvecklingen bör ske varsamt och under tillräcklig uppsikt och kontroll. Den bör inte prioriteras framför andra skyddsåtgärder. Framför att tillsynen idag är underbemannad och att sopmajor är överfyllda i ytterskärgården. Förordar att skyddsbevakande personal</i></p>	<p>Ingen åtgärd. 1000 öars skärgård är inte förenligt med god ortsnamnssed. Naturvårdsverket ser inte något behov av att utreda gränsen mot bakgrund av att det inte är aktuellt att markera ut nationalparkens gräns i vattnet.</p> <p>Hur besökare kan påverka området negativt tas omhand i förslaget till skötselplan. Regler för eldning, information till besökare och naturvägledning är åtgärder som föreslås för att minimera brandrisken utan att områdets värden går förlorade. Död ved har stor betydelse för den biologiska mångfalden. Naturvårdsverket har samverkat med Försvarmakten om hur nationalparken påverkar totalförsvarets intressen. Föreslagna föreskrifter skyddar känsliga miljöer mot negativ påverkan och skapar på så sätt en grund för att besöksutvecklingen sker utan att områdets värden äventyras. Zoneringen som presenteras i skötselplanen ska säkra både hög tillgänglighet, upplevelser av orördhet och skydd för områdets</p>

	<p><i>ska ha mångårig lokal erfarenhet och lokal förankring. Att avfallshanteringen behöver utvecklas och samordnas både inom och utanför nationalparken för att minimera påverkan på intilliggande mark- och vattenområden. Framför att det bör anläggas entréer och anordningar (Havsrum) före det bildas en nationalpark för att senare skapa möjligheter för fler besökare. Att ett havsrum utöver att skydda området från besökare skulle skapa möjligheter för ökad sysselsättning i närområdet. Ser att lokalboende kan bidra till förvaltningen genom förslaget skötselråd. Framför att det behövs öppenhet och kontinuerlig kommunikation och dialog med berörda sakägare och lokalbefolkningen genom hela den kommande processen.</i></p>	<p>naturvärden. Naturvårdsverket och länsstyrelsen som förvaltar området idag håller inte med om att tillsynen är underbemannad, eller att besökare och överfyllda sopmajor är något problem idag. Förvaltaren samverkar med kommunen och Skärgårdsstiftelsen i frågor om avfallshantering. Vid nationalparksentréerna satsas på utomhusinformation och naturvägledning som kommer att vara tillgänglig för alla utan att vara beroende av bemanning och öppettider. Entréer och anordningar tas omhand i arbetet med iordningställande av besökarmottagning inför invigningen, därefter ansvarar förvaltaren för att utvärdera och vidareutveckla detta över tid. Förvaltaren ska enligt förslaget till skötselplan och Naturvårdsverkets vägledning eftersträva delaktighet i förvaltningen till exempel genom att bjuda in till skötselråd och aktörssamverkan där berörda kan delta.</p>
<p>Anders Bergquist</p>	<p>Anders Bergquist ställer sig positiv till förslaget och framför att det är ett bra underlag för föreskrifter och skötselplan. Vänder sig emot att kalla det en marin nationalpark, då miljöbalken enbart använder begreppet nationalpark.</p>	

<i>Om förvaltning</i>	<i>Framför att det är viktigt att bestämma sig för vilka marker som ska hållas öppna i kommande skötselplan. Långviksskär har en rik flora, och har historiskt varit utan skog medan markerna på Bullerö inte har något större värde mer än för att visa på hur man levde härute förr i tiden. Ser inte heller något särskilt kulturhistoriskt värde i torpen.</i>	Omhändertaget i förslaget till skötselplan.
-----------------------	--	---